

Herbestemming & hergebruik

Nader Soortenonderzoek

Behouden haven, Zaandam

Nader Soortenonderzoek

Behouden Haven, Zaandam

Projectnummer: 2023-0929

Datum: 23-10-2024

Versie 1.0

Opdrachtgever: De Zorgcirkel

Bram van den Bor

Adviseur Ecologie

b.vandenbor@lycens.nl

M 06 261 510 08

Ben ten Oever

Projectleider Ecologie

b.tenoever@lycens.nl

M 06 160 074 42

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. De ontwikkeling.....	5
2.1. Plangebied.....	5
2.2. Voorgenomen activiteiten.....	6
2.3. Onderzoeksgebied.....	6
3. Het onderzoek.....	7
3.1. Methode.....	7
3.2. Bezoeken.....	7
3.3. Resultaten.....	8
3.4. Wettelijke consequenties	10
4. Conclusie	11

1. Inleiding

Er zijn concrete plannen om een bestaand woonzorgcentrum te slopen om het gebied te herontwikkelen aan de Behouden Haven te Zaandam. In het kader van de Zorgplicht (Art. 11.27, Bal) dient, wanneer negatieve effecten op beschermde flora- en faunasoorten op voorhand niet uit te sluiten zijn, een quickscan ecologisch onderzoek uitgevoerd te worden om de aanwezige en potentieel aanwezige, beschermde natuurwaarden in beeld te brengen. Uit de quickscan kwam naar voren dat de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen in de bebouwing niet uitgesloten kan worden en er gericht onderzoek noodzakelijk is¹.

Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn strikt beschermd en mogen alleen negatief beïnvloed worden indien een vergunning van de Omgevingswet is verkregen. Om volledig inzicht te krijgen in de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen, is besloten gericht onderzoek te verrichten naar deze soorten, conform Vleermuisprotocol 2021.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de ontwikkeling. In hoofdstuk 3 wordt het onderzoek beschreven. Daarbij komt de onderzoeksmethode, de bezoeken, de resultaten van het onderzoek en de wettelijke consequenties in het kader van de Omgevingswet aan bod. In hoofdstuk 4 komt de conclusie aan de orde.

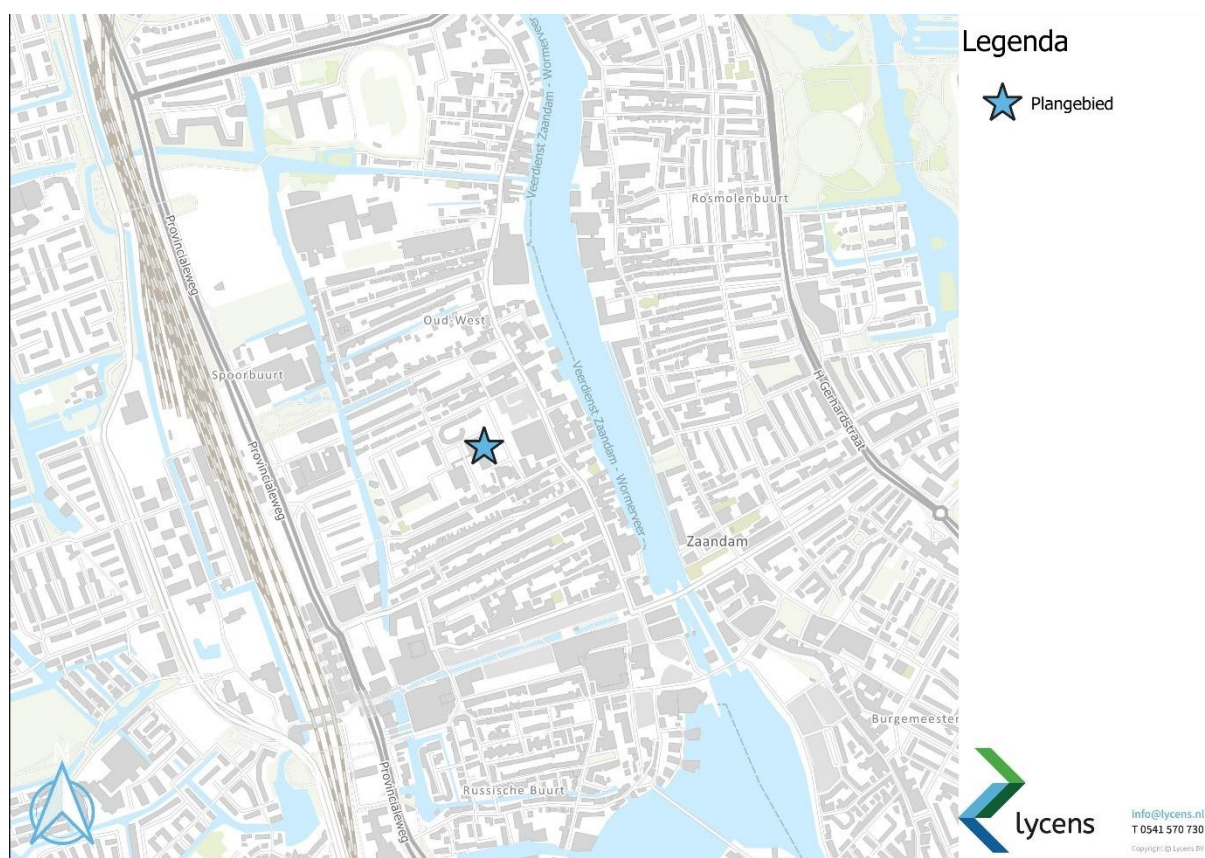
¹ Natuurtoets herontwikkeling Behouden Haven te Zaandam, Tauw, 16 november 2023, J. van Weele.

2. De ontwikkeling

2.1. Plangebied

Situering

Het plangebied is gesitueerd aan de Nova Zembla 2 te Zaandam. Het plangebied ligt in de woonkern Zaandam en wordt omgeven door stedelijk gebied. In figuur 2.1 wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Figuur 2.1: Globale ligging van het plangebied

Beschrijving

Het plangebied bestaat uit een woonzorgcentrum met aangrenzende tuin en parkeerplaats. Het perceel bestaat grotendeels uit verharding, maar in de tuin zijn tevens enkele bomen, heesters en gazon aanwezig. In figuur 2.2 wordt de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 2.2: Begrenzing van het plangebied

2.2. Voorgenomen activiteiten

Het voornemen bestaat om beplanting te rooien en het zorgcentrum te slopen om het gebied te herontwikkelen. Een verbeelding van het wenselijk eindbeeld ontbreekt.

2.3. Onderzoeksgebied

Om de effecten van de voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan de openbare ruimte. Vanwege de lokale invloedsfeer, wordt het onderzoeksgebied gelijkgesteld aan het plangebied. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het onderzoeksgebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3. Het onderzoek

3.1. Methode

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021. Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een Echo Meter Touch 2 met opname- en vertragingfunctie en een Batlogger M is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Op basis van frequentie, klank en ritme zijn met zekerheid de soorten bepaald. Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanblijfsomstandigheden en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen met zwermdende dieren, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbewonende soorten zoals beschreven in de quickscan van Tauw. Het gebouw lijkt geschikt als zomer-, kraam-, en paar- en massawinterverblijfplaats.

Het onderzoek is uitgevoerd door te posten met een batdetector bij de te slopen bebouwing. De onderzoekers hebben het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende dieren en baltsende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. Per bezoek waren drie onderzoekers aanwezig. Gelet op de omvang van het object is dat voldoende om een goed beeld te krijgen van mogelijk aanwezige vleermuizen.

3.2. Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in juni en juli zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, het bezoek in september is uitgevoerd voor het vaststellen van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis. In tabel 3.1 worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

Tabel 3.1: Bezoekschema vleermuisonderzoek in het onderzoeksgebied

Datum	Tijdstip	Zon op/ zon onder	Aantal onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
6-6-2024	21:45-00:15	21:59	3	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Half bewolkt, Tb 13°C Te 11°C, droog, wind 2 Bft
12-6-2024	21:45-00:20	22:04	3	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Half bewolkt, Tb 13°C Te 11°C, droog, wind 2 Bft
15-7-2024	03:00-05:37	5:37	3	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Licht bewolkt, Tb 11°C Te 10°C, droog, wind 0-1 Bft
16-8-2024	21:00-02:00	21:03	3	Paarverblijfplaats en massa winterverblijfplaats	Heldere hemel, Tb 21°C Te 17°C, droog, wind 1 Bft
9-9-2024	20:00-02:00	20:09	3	Paarverblijfplaats en massa winterverblijfplaats	Half bewolkt, Tb 20°C Te 14°C, droog, wind 1 Bft

Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken is ook gekeken naar andere beschermde soorten met een rust- of voortplantingsplaats in en nabij het onderzoeksgebied.

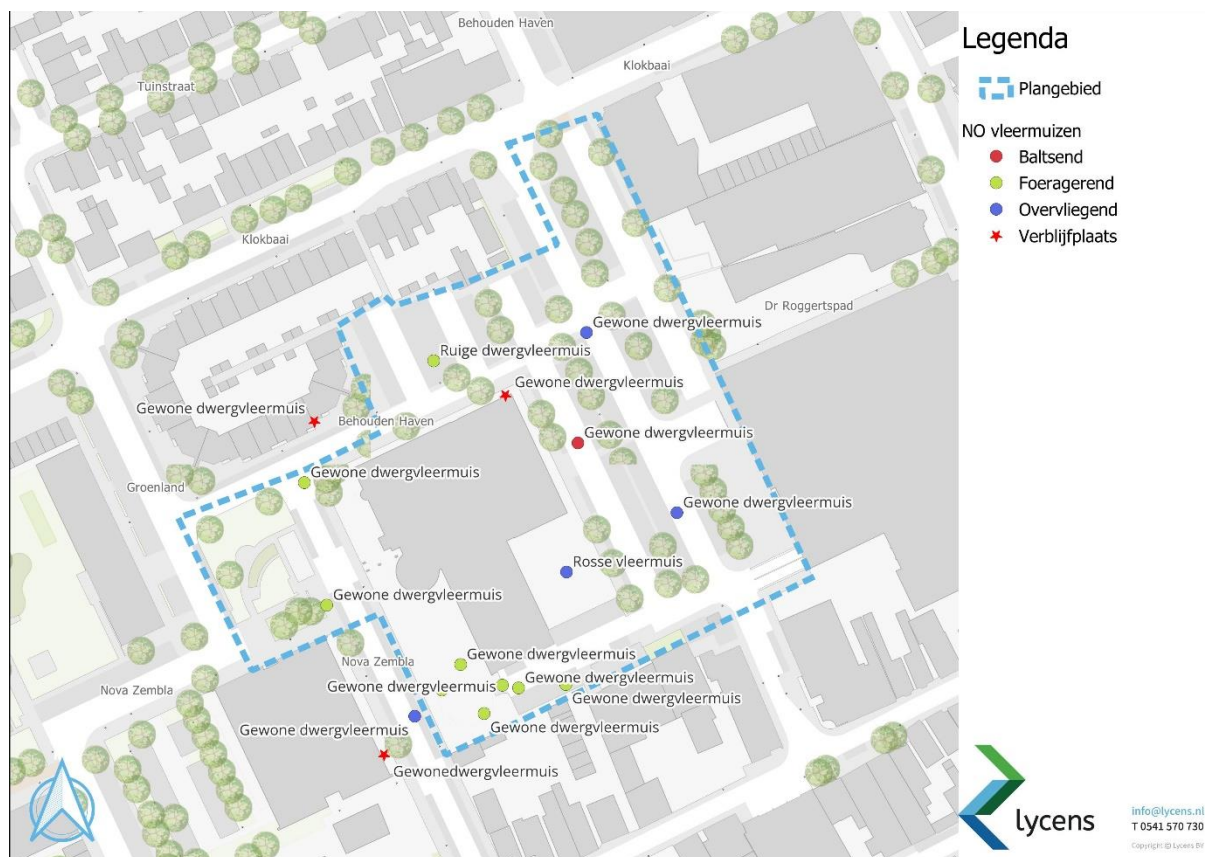
3.3. Resultaten

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Op 12 juni 2024 is er één uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de noordzijde van de bebouwing. Daarnaast is er tijdens het veldbezoek op 9 september 2024 voor langere tijd een baltsende gewone dwergvleermuis aanwezig geweest ten noordoosten van het woonzorgcentrum boven de parkeerplaats. Gezien deze baltsende gewone dwergvleermuis voor langere periode rond de bebouwing verbleef wordt deze verbonden aan de bebouwing binnen het onderzoeksgebied. Er is dus één zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis vastgesteld in de bebouwing binnen het onderzoeksgebied.

Naast de waarnemingen binnen het onderzoeksgebied zijn er op 12 juni en 15 juli tevens enkele uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de bebouwing buiten het onderzoeksgebied.

Figuur 3.1: Resultaten verspreidingsonderzoek vleermuizen

Foerageergebied

Tijdens alle veldbezoeken zijn er verspreid meerdere foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tijdens elk veldbezoek zijn er enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen rond de bomen en het gazon ten zuiden van de bebouwing. In de directe omgeving van het onderzoeksgebied blijft voldoende opgaande beplanting behouden waar vleermuizen kunnen foerageren. Het onderzoeksgebied wordt dan ook niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

Vliegroute

Er zijn vele vliegbewegingen van diverse soorten verspreid over het onderzoeksgebied waargenomen. In stedelijk gebied is dit typerend voor vliegbewegingen van vleermuizen doordat veel verschillende lijnvormige elementen gebruikt worden als vliegroute. Door de aanwezigheid van diverse elementen rondom het onderzoeksgebied worden de elementen binnen het onderzoeksgebied niet als essentieel beschouwd.

Overige soorten

Er zijn tijdens de veldbezoeken geen waarnemingen gedaan van overige (streng) beschermde soorten.

3.4. Wettelijke consequenties

Vleermuizen

Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd en mogen alleen met een vergunning negatief beïnvloed worden. Voor het uitvoeren van voorgenomen activiteiten dient een vergunning te worden aangevraagd. In totaal is één zomerverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis waargenomen en één paarverblijfplaats van een gewone dwergvleermuis aangetroffen in de bebouwing. Om een vergunning te kunnen krijgen dient onder andere sprake te zijn van een wettelijk belang. Tevens dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode.

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een essentiële vliegroute en het onderzoeksgebied heeft geen functie als essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Overige soorten

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen overige (streng) beschermde soorten waargenomen.

4. Conclusie

In het voorjaar, de zomer en het najaar van 2024 is de bebouwing in het onderzoeksgebied onderzocht op de aanwezigheid van een verblijfplaats van vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het daarvoor geldende protocol en is volledig en onder gunstige weersomstandigheden uitgevoerd.

Uit het nader onderzoek naar vleermuizen is gebleken dat er één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn in de bebouwing. Om werkzaamheden uit te mogen voeren, met nadelige gevolgen voor de vleermuizen en hun verblijfplaatsen, dient een vergunning aangevraagd te worden. Daarnaast dient gewerkt te worden buiten de kwetsbare periode. Er wordt geen essentiële vliegroute of essentieel foerageergebied aangetast.